

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัย การสร้างอาชีพเสริมจากวัสดุท้องถิ่นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชนตำบลลูกคู่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ (1) เพื่อศึกษาสภาพทรัพยากร วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชนตำบลลูกคู่ อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี (2) เพื่อสร้างทางเลือก โดยการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้สร้างอาชีพใหม่ที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมเดิม (3) เพื่อดำเนินการสร้างอาชีพเสริมที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนอย่างครบวงจร เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพทรัพยากรวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ระยะที่ 2 นำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้สร้างอาชีพเสริมที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมเดิม

ระยะที่ 3 การดำเนินการสร้างอาชีพเสริมที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนอย่างครบวงจร เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการดำเนินการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพทรัพยากรวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น

สภาพโดยทั่วไปของชุมชนตำบลลูกคู่ อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ห่างจากอำเภอทัพทัน ประมาณ 14 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดอุทัยธานี ประมาณ 33 กิโลเมตร แบ่งเป็น 17 หมู่บ้าน 21 ชุมชน มีพื้นที่ประมาณ 81 ตารางกิโลเมตร หรือ 50,625 ไร่ ใน 17 หมู่บ้าน มีวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ไม้ ผักตบชวา ฟางข้าว ตอข้าว ฯลฯ ซึ่งมีไม้ไผ่มากที่สุด รองลงมา คือ ฟางข้าวและผักตบชวา ไม้ไผ่มีทุกหมู่บ้านและปลูกมากที่สุด ในหมู่ที่ 2 บ้านทุ่งสำราญ ส่วนหมู่อื่นก็มีกระจัดกระจายโดยทั่วไป มีไม้หลายชนิด เช่น ไม้สีสุก ไม้ตรง ไม้ลวก และไม้ป่า ชาวบ้านนิยมปลูกไม้ไผ่ไว้ตามบ้านเรือน เช่น ข้างบ้าน หน้าบ้าน เพื่อทำเป็นรั้วบ้าน และกันลม บางทีก็ปลูกไว้บนคันนา ข้างสระน้ำ และบางคนก็ปลูกไว้ในสวนเพื่อกันแดด ชาวบ้านบางคนเล่าว่าเห็นต้นไผ่มาตั้งแต่เกิดแล้ว ตั้งแต่รุ่นสมัยปู่ตายาย ฟางข้าวมีทุกหมู่บ้าน เกิดจาก การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของชาวบ้านที่เกี่ยวข้องและคัดข้าวเปลือกออกแล้ว จะมีฟางข้าวเหลืออยู่มากมาย ชาวบ้านจะนำฟางข้าวไว้ในยุ้งข้าว โดยทำเป็นก้อนสี่เหลี่ยมผืนผ้า เก็บไว้เป็นชั้น ๆ เพื่อนำไปเลี้ยงวัวและควาย ตอข้าว เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ชาวบ้านบางบ้านจะเผาตอข้าว หรือไถกลบ ผักตบชวา จะมีอยู่มากที่ หมู่ 13 บ้านสวนขวัญ และหมู่ 11 บ้านวังเตย ซึ่งจะขึ้นตามหนองน้ำ บึง และสระ

2. ผลการสร้างทางเลือก โดยการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้สร้างอาชีพใหม่ ที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมเดิม จากผลการระดมความคิดเห็นของผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้นำชุมชน ปราชญ์

ชาวบ้าน ชาวบ้าน มีความเห็นว่า วัสดุที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ไผ่ ฟางข้าว ผักตบชวา นำไปใช้ทำผลิตภัณฑ์สร้างอาชีพอะไรได้บ้าง ดังตารางต่อไปนี้

ชื่อวัสดุในท้องถิ่น	ประโยชน์ (ในการทำผลิตภัณฑ์)	หมายเหตุ
ไม้ไผ่	ใช้ทำเสา โครงหลังคา, โต๊ะนั่ง, เบล, กระจุก, ออมสิน, กระจุกใส่หญ้า, พัด, ลอบดักปลา, กระจาด, ชะลอม, ตะกร้า, กระจุก, ผาห้อย, พ้อมใส่ข้าว, กระจุก, เข็ม, กระจุก, เสาค้ำต้นไม้, ข้องใส่ปลา, เก้าอี้, ไม้เท้า, ค้ำไม้กวาด, บันได, ราวตากผ้า, เสื้อผ้าแขวน, เข่งใส่ขยะ, โครงโคมกระดาษ, รั้วบ้าน, ไม้พาย, สุ่มไก่, ทังพี, ซ้อน, ตะเกียง, พะอง, นั่งร้านก่อสร้าง, ตะกร้าใส่ขยะ, กระจุกใส่ข้าว, ไม้ขัดหม้อ, รางน้ำ, แคร่, โครงสร้างบ้านส่วนต่าง ๆ, ของเด็กเล่น, ค้ำร่ม, ที่แขวนผ้า, สุ่มปลา, ไม้เกาหลัง, กรอบรูป, คันเบ็ด, ข้อง, กระจุก, ตุ่มดักปลา, ไช, คราด, ตะกร้อสอยผลไม้, ผาชี, ตะแกรงร่อนถ่าน, ตะแกรงล้างผัก, ตะแกรงล้างปลา, กระจุก, กระจาดหาบ, กะโล่, อีฐู้ดักปลา, หมวก, แคน, ฟักมิด, คันธนู, ที่ดักนกคุ้ม	ข้อดี ไม้ไผ่มีเป็นจำนวนมาก ในทุกหมู่บ้านทั้ง 17 หมู่ ไม้ไผ่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้
ฟางข้าว	หุ้ม ไล่กา, ทำตุ๊กตา	ข้อเสีย ฟางข้าวเก็บไว้ได้ไม่นานถ้าถูกน้ำจะเน่าเสีย ยังไม่นิยมนำไปทำผลิตภัณฑ์
ผักตบชวา	กระเป๋, ตะกร้า, หมาก, เบล	ข้อเสีย เป็นวัสดุท้องถิ่นที่หายากในตำบลตลุกคู๋ จะมีเฉพาะ หมู่ 11 กับ หมู่ 13 โดยเฉพาะหน้าแล้ง น้ำในสระ ถ้าคลอง มีจำนวนน้อย หรือแห้งคอดทำให้ผักตบชวาตายได้

จากการระดมความคิด ของหลาย ๆ ฝ่ายเห็นตรงกันว่าไม้ไผ่จะนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์มากที่สุด

3. ผลการดำเนินการสร้างอาชีพเสริมที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนอย่างครบวงจร เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความยากจนอย่างยั่งยืน เนื่องจากชาวบ้านมีอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และมีหนี้สินมาก ทำให้ขาดรายได้ จึงเห็นพ้องกันว่าจะนำไม้ไผ่ซึ่งมีมากในแต่ละหมู่บ้าน มาใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นอาชีพเสริมและส่งขาย ทำให้มีรายได้ จะเห็นได้ว่า ไม้ไผ่ที่มีอยู่ในประเทศไทย สามารถที่จะนำมาเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายรูปแบบ เช่น นำไปทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทย เฟอร์นิเจอร์ สร้างที่อยู่อาศัย และตกแต่งสถานที่ ทำเป็นของเด็กเล่น เครื่องดนตรี ใช้ในประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และอาจนำไม้ไผ่ไปคิดหาวิธีโดย ใช้ความคิดสร้างสรรค์มาประยุกต์เป็นของที่ระลึกจากการศึกษาดูงานจากหลาย ๆ ที่ทำให้กลุ่มชาวบ้านมีความคิดว่าอยากจะทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ เพื่อไว้ใช้เองและนำไปขายได้เพื่อสร้างรายได้และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เมื่อชาวบ้านได้เข้ารับการศึกษาดูงานการทำผลิตภัณฑ์จากวิทยากรแล้ว ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับ การใช้เครื่องมือ ขั้นตอนการทำงาน และเทคนิคการทำให้ผลิตภัณฑ์มีความคงทนและสวยงาม เมื่อเสร็จสิ้นการอบรม ชาวบ้านได้เห็นผลงานที่แต่ละคนทำแล้ว เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดแรงบันดาลใจ ที่จะทำผลิตภัณฑ์ต่อไป หลังจากการอบรมชาวบ้านมีการจัดตั้งกลุ่มที่ชื่อว่าผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ของชุมชนตำบลตุ๊กตุ๋ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยให้แต่ละคนไปทำผลิตภัณฑ์ที่บ้าน เมื่อทำแต่ละชิ้นเสร็จก็นำมารวบรวมไว้ที่กลุ่มซึ่งเป็นร้านค้าเพื่อขาย มีการรวบรวมข้อมูลของแต่ละคนที่ทำโดยมีรูปภาพของบุคคลที่ทำ พร้อมทั้งอยู่ รายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งถ้ามีผู้ที่สนใจสั่งซื้อก็สามารถติดต่อตามที่อยู่หรือเบอร์โทรศัพท์ได้

อภิปรายผล

กระบวนการดำเนินการวิจัยของคณะผู้วิจัย มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาความยากจนของชุมชนตำบลตุ๊กตุ๋ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และชาวบ้านในชุมชน ได้ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการ โดย การให้ชุมชนซึ่งมีทั้งหมด 17 หมู่บ้าน แยกเป็นแต่ละหมู่ ซึ่งในแต่ละหมู่ก็จะประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้าน ร่วมกันเขียนถึงสาเหตุของความยากจนว่าเกิดมาจากอะไร จากนั้นทุกหมู่บ้านก็นำปัญหาที่ได้ มาสรุปว่าสาเหตุของความยากจนคือ
 1. ไม่มีมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ เช่น ขาดที่ดินทำกิน จะประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำนา ก็ต้องเช่า
 2. ภัยธรรมชาติ เช่น ฝน ฟ้า ไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกิดปัญหาภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ บางครั้งฝนตกมากเกินไปก็เกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย
 3. ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ เช่น ขายข้าว , ข้าวโพด, มันสำปะหลัง ได้

ราคาน้อย ทำให้ขาดทุน

4. ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ เนื่องจากมีหนี้สินเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงไม่มีเงินที่จะนำมาใช้จ่าย และก็ขาดแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมด้วย ปุ๋ยก็ราคาแพงทำให้เป็นหนี้สินเพิ่มขึ้น

5. ขาดความขยันและความกระตือรือร้น อาจเนื่องมาจากความเคยชินในการอยู่บ้านไปวัน ๆ มีข้าวกินในแต่ละวันก็พอแล้ว จึงไม่กระตือรือร้นเท่าที่ควร

6. ขาดความรู้ เทคนิควิธีในการประกอบอาชีพ เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ ก็ทำตาม ๆ กันมา ไม่ได้ศึกษาเทคนิควิธีที่ทำให้ผลผลิตต่อไร่สูงทำอย่างไร เป็นต้น

7. บางครอบครัวที่มีบุตรต้องส่งลูกไปเรียนในเมืองหรือต่างจังหวัด ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางและที่พักเพิ่มขึ้น

จากสาเหตุดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ชาวบ้านเกิดความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ สุขวงศ์(2544:1) กล่าวว่า คนจนไม่ใช่ผู้มีรายได้น้อยแต่ยังรวมผู้ขาดทุนด้านต่างๆ เช่น ขาดทรัพยากรที่เป็นต้นทุนของชีวิต ขาดที่ดินทำกิน ขาดการศึกษา ขาดข้อมูลข่าวสารไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการหรือความช่วยเหลือต่าง ๆ ของภาครัฐ เป็นคนด้วยโอกาสในสังคม

2. การเลือกวัสดุในท้องถิ่นเพื่อมาทำเป็นผลิตภัณฑ์

จากการลงพื้นที่ ทั้ง 17 หมู่บ้าน พบว่ามีวัสดุที่มีมากในท้องถิ่น 3 อย่างคือ ไม้ไผ่ ผักตบชวา ฟางข้าว โดยผู้นำชุมชน ชาวบ้านร่วมประชุม และมีการลงมติว่าจะเลือกใช้วัสดุในท้องถิ่นอะไรมาใช้ทำผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ยูวธน์ วุฒิเมธี,(2549:20) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจการปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับ ของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน และยอมรับว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาส และได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง และจินตนา สุขจรรย์(2548:48) นิยามไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงกระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกในชุมชนนั้นๆ เข้ามาร่วมกับการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงไม่ใช่เป็นการ ให้ข้อมูลของชาวบ้าน เพื่อประกอบการวางแผนงานเท่านั้นหรือเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้าไปเป็นสมาชิก ร่วมเสียสละเงินและแรงงานปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกกำหนดมาจากทางราชการเท่านั้น

สรุปจากมติในชุมชน ก็มีความเห็นตรงกันว่า จะนำไม้ไผ่มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เพราะทุกส่วนของไม้ไผ่สามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายรูปแบบ เช่น นำไปทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ เช่น โต๊ะ, เก้าอี้, ตู้เสื้อผ้า, เตียงนอน ทำที่อยู่อาศัยและตกแต่งบ้าน เช่น นำไปทำเป็นฝ้ายบ้าน, ประตูบ้าน, เสา, คาน, หน้าต่าง อาจจะทำเป็นตกแต่ง เช่น แจกันใส่ดอกไม้, เชิงเทียน, ฉากกั้นห้อง, ที่ใส่ของ, กรอกรูป, ตุ๊กตา ฯลฯ อาจจะนำมาทำเป็นของเล่น เช่น ดาบ, กังหัน, ลูกข่าง, รถเด็กเล่น, ที่เป่าเป็นเสียงนก, โคร่งว้าว, ตะกร้อ อาจจะนำไม้ไผ่ไปสร้างเครื่องดนตรี เช่น ขลุ่ย, แคน, ระนาด, อังกะลุง, โปงลาง ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับ สุทัศน์ เศรษฐ์ (2537: คำนำ) กล่าวว่า ในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นได้รับประโยชน์จากไม้ไผ่อย่างมากมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เพราะทุกส่วนของไม้ไผ่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นราก ลำต้น ใบหรือหน่อก็ตาม การใช้ประโยชน์อาจนำไปใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัย ทำภาชนะต่างๆ ใช้ในครัวเรือน เครื่องจักรสาน เฟอร์นิเจอร์ กระจาด และหน่อก็ยังสามารถนำมาใช้บริโภคได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วเรามักจะรู้จักไม้ไผ่ในรูปของการใช้ประโยชน์จากรากลำต้นเสียเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ประโยชน์ทางอ้อมของไม้ไผ่ก็คือ ช่วยป้องกันการพังทลายของดินตามบริเวณชายฝั่งแม่น้ำลำคลองสามารถบรรเทาอุทกภัยและวาตภัยอันเกิดจากกระแสน้ำและกระแสนลมได้ด้วย เนื่องจากสามารถช่วยชะลอความเร็วของกระแสน้ำและกระแสนลมได้เป็นอย่างดีจึงทำให้ชาวชนบทนิยมการปลูกไม้ไผ่ไว้โดยทั่วไปทั้งภายในบริเวณหมู่บ้านและบริเวณหัวไร่ปลายนา

3. การศึกษาค้นคว้าและดูงานเกี่ยวกับไม้ไผ่

เราาร่วมกันค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ อินเทอร์เน็ตและนิตยสารต่าง ๆ พบว่าประโยชน์ของไม้ไผ่สามารถที่จะนำมาใช้ในชีวิตประจำวันมากมาย และพบว่า เกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย มีการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ที่คล้าย ๆ กันดังนี้

จังหวัด	ชื่อผลิตภัณฑ์
กระบี่	ตะกร้า, แข่ง, ข้อง, ไช,
กาญจนบุรี	ตะกร้ารูปทรงต่าง ๆ , แข่ง,
กาฬสินธุ์	กระเป๋าลายขีด, กระติบข้าว
กำแพงเพชร	กระด้ง, ถาด, ตะกร้า, เสื้อลำแพน, ฝ้ายแข่ง, ตะกร้าใส่ผ้า, ตะเกียบ, ตะกร้าหูก
ขอนแก่น	กระติบข้าว, หวด
ฉะเชิงเทรา	หมวก, ตะกร้า, ฝ้าย
ชัยนาท	ไม้จิ้มฟัน, กระบุงปากบาน, ไม้ก้านรูป
ชุมพร	ตะกร้า, ถาดผลไม้, มู่ลี่, ที่รองจาน, หมวกหัวแหลม
เชียงราย	หมวก

เชียงใหม่	ที่รองจาน,ที่ใส่กระดาษทิชชู,หมวก, โตก,ตะกร้า,ร่ม,พัด,เข่ง, กระจาด,
ตราด	ตะแกรงร่อนพลอย
ตาก	ตะกร้าใส่ผ้า,ตะกร้าใส่ของ,ตะแกรง
นครพนม	กระติบ,กระจาด,กระด้ง,หวดนั่งข้าว,ฝาคี
นครราชสีมา	เข่ง,กระบุง,ชะลอม,ตะกร้า
นครสวรรค์	ตะกร้า,เข่งใส่ผลไม้,กระเป๋าน้ำไฟ
นนทบุรี	เข่งปลาทุ
ประจวบคีรีขันธ์	ตะกร้า,กระบุง,กระจาด
ปราจีนบุรี	หมวก
พะเยา	หมวก
พระนครศรีอยุธยา	ก้านรูป,ไซ,
พังงา	เข่งใส่ปลา,เข่งใส่ผลไม้,เข่งใส่ถ่าน,หมวก
พัทลุง	ตะกร้าผลไม้,ตะกร้าแบบต่าง ๆ ,กระเช้าดอกไม้
พิษณุโลก	ตะกร้าใส่ผ้า,ตะกร้าใส่ของ,ของชำร่วย,กระบุง,กระด้ง,ไม้กวาด ,กระติบข้าว,หวด,ฝาคี,ส้อม,พัด,กระจาดผลไม้,เข่งปลาทุ,ส้อมเล็ก ,หมวก
เพชรบุรี	เข่ง
แพร่	กระบุง,กระบาย,หมอนั่งข้าวสาร,กระติบข้าว,ฝาคี
แม่ฮ่องสอน	หมวกไทยใหญ่
ยะลา	เข่ง
ยโสธร	กระติบข้าว
ร้อยเอ็ด	ก้านรูป,กระติฐข้าว,มวยข้าวหนึ่ง
ระยอง	เข่งใส่ผลไม้,ตะกร้า,กระจาดใส่ผลไม้
ลพบุรี	กระเตง,ตะกร้าหิ้ว,ไม้ไผ่รูปทรงต่าง ๆ
ลำปาง	กระติบข้าว,เข่งใส่ถ้วยกระเบื้อง,เข่ง,ปิ้งกี้
ลำพูน	หมวก
เลย	ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
ศรีสะเกษ	กระติบ,ครุ่,ของที่ระลึก,ตะกร้า
สกลนคร	ตะกร้า,เข่ง,ตะกร้าใส่เสื้อผ้า,หวดนั่งข้าว,กระติบข้าว,ภาชนะ เก็บน้ำ,กระด้งฝัดข้าว,กระด้งตากอาหาร,ตะกร้าใส่ของ,หมวก,

	ไม้กวาดขยะ, ดอกไม้จากดอกไม้ไฟ
สระบุรี	ตะกร้าใส่ของจดหมาย, ตะกร้าหิ้ว, ตะกร้าหาบ, กระบุง, ไซค์กึ่ง, , ไซค์ปลา, แข่งปลาทุ
สิงห์บุรี	กระจาด, ตะกร้า, กระบุงตะกร้าดอกพิกุล, ตะกร้าซี่ไม้ไผ่, กระซอน, หมวกไม้ไผ่, กระบุง
สุพรรณบุรี	ตะกร้า, กระเป่า, พัด
สุโขทัย	กระด้ง, ตะกร้า
สตูล	กรงนกเขา, กรงนกประหลาด, ฝาไม้ไผ่ขัดตะ, แข่ง, กระด้งฝัด ข้าว, ตะกร้า, เก้าอี้
อ่างทอง	กระถางไม้ไผ่, กระเช้าใส่ของ, กระจาดแปดมุม, กระเป่า, กระจาด ผลไม้, ตะกร้าหิ้ว
อุทัยธานี	ตะกร้าไม้ไผ่, กล้องทิวชู, กระจาดผลไม้, ฝาชี, สุ่ม, พัด, กระจาด,
อุตรดิตถ์	แข่งปลาทุ, หมวก, ไม้เสียบลูกชิ้น, เสื้อลำแพน
นครนายก	นกसान, เรือใบ,

ผู้นำวิจัยได้นำกลุ่มชาวบ้านไปศึกษาคูงานที่จังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ เชียงใหม่ ลำพูน เลข พิษณุโลก พบว่า มีการทำไม้ไผ่เป็นผลิตภัณฑ์ มีทั้งที่เป็นงานจักสาน เฟอร์นิเจอร์ ของใช้ในครัวเรือน ของตกแต่งบ้าน ของเล่น ฯลฯ จากการศึกษาคูงานทำให้ชาวบ้าน มีความกระตือรือร้นอยากทำผลิตภัณฑ์เป็นอาชีพเสริม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด มูลเมือก(2551:บทคัดย่อ) กล่าวว่า ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการผลิตภัณฑ์ ชุมชน และท้องถิ่น กลุ่มจักสานไม้ไผ่ อำเภอคอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า การรวมกลุ่มเพื่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นของสมาชิกส่วนใหญ่ทำเป็นอาชีพเสริม สามารถสร้างรายได้ระหว่าง 1,501-2,000 บาทต่อเดือน เอื้อพร เขมากรณ์.(2541 : 6) กล่าวว่า อาชีพเสริมหมายถึง อาชีพที่ใช้เวลาว่างหารายได้พิเศษให้กับครอบครัว และ ชำนาญ ประทุมสินธุ์.(2528 : 2-3) กล่าวว่า การมีอาชีพนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะอาชีพทำให้มีรายได้ มีเกียรติยศ มีชื่อเสียง มีความมั่นคง และความพึงพอใจในตนเอง

การประกอบอาชีพจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการกำหนดสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล การประกอบอาชีพ มี 2 ประเภท

1. อาชีพหลัก เป็นอาชีพที่นำมาซึ่งรายได้ส่วนใหญ่สู่ครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวชนบท ได้แก่ เกษตรกรรม คือ ทำนา ทำไร่ ทำสวน

2. อาชีพรอง หรืออาชีพเสริมนั้น ได้แก่ อาชีพที่นำรายได้เสริมมาสู่ครอบครัว นอกจากทำอาชีพหลักแล้วยังใช้เวลาว่างทำอาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้าง ทอผ้า ทอเสื่อ ตัดเย็บเสื้อผ้า

ทำอาหารขาย จักสาน เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกอาชีพของบุคคลควรที่จะได้พิจารณาถึงบุคลิกภาพของตน พิจารณางาน ตลอดจนสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องเหมาะสม จะได้เกิดความพึงพอใจในอาชีพ มีความมั่นคง และประสบผลสำเร็จในการทำงานมากขึ้น

4. การฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

ชาวบ้านได้ทำการฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์จากวิทยากร ที่มีความรู้ ความสามารถ ทำให้ได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ การทำให้ไม้ไผ่มีความคงทน โดยมีวิธีเอาไม้ไผ่ไปแช่น้ำเป็นเวลา 3 วัน สอดคล้องกับ (2553:ออนไลน์) กล่าวว่า ไม้ไผ่ที่นำมาใช้ในการก่อสร้างทั่ว ๆ ไปนั้น ตัดมาใช้ได้เมื่อไม้ไผ่อายุ 3-5 ปี แต่ถ้าไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขกำจัดแมลงและเชื้อราแล้ว ไม้ไผ่ที่อยู่ติดดินอาจมีอายุใช้งานประมาณ 1-2 ปี เท่านั้น แต่ถ้าใช้ในที่ร่มและจากดินอายุอาจจะใช้งานถึง 5 ปี ไม้ไผ่อาจถูกรบกวนทำลายโดยมอดและปลวก เพราะมีอาหารในเนื้อไม้ นอกจากนั้นอาจถูกทำลายโดยเชื้อรา และถ้าใช้น้ำทะเลก็อาจถูกทำลายโดยเพียงได้ การรักษาให้ไม้ไผ่มีอายุยืนนานนั้นอาจทำได้ต่าง ๆ กันดังนี้

1. วิธีแช่น้ำ การแช่น้ำก็เพื่อทำลายสารในเนื้อไม้ที่มีอาหารของแมลงต่าง ๆ เช่น พวกน้ำตาล แป้ง ให้หมดไป การแช่ต้องแช่ให้มิดลำไม้ไผ่ เป็นน้ำไหลซึ่งมีระยะเวลาแช่น้ำสำหรับไม้สดประมาณ 3 วัน ถึง 3 เดือน แต่ถ้าเป็นไม้ไผ่แห้งต้องเพิ่มอีกประมาณ 15 วัน วิธีใช้ความร้อน หรือการสกัดน้ำมันจากไม้ไผ่ ก่อนนำมาสกัดน้ำมันควรตั้งฟองเอาส่วนโคนไว้ตอนบน การสกัดน้ำมันออกจากไม้ไผ่ทำได้โดยให้ความร้อนด้วยไฟหรือต้ม

2. วิธีการสกัดน้ำมันด้วยไฟจะทำให้เนื้อไม้มีลักษณะแกร่ง ส่วนมากสกัดน้ำมันด้วยวิธีต้มนั้นเนื้อไม้จะอ่อนนุ่มการสกัดน้ำมันด้วยไฟนั้นทำโดยเอาไม้ไผ่ปิ้งในเตาไฟแต่อย่าให้ไหม้และรีบเช็ดน้ำมันที่ซึมออกมาจากผิวไฟให้หมดระยะเวลาการปิ้งประมาณ 20 นาที อุณหภูมิประมาณ 120-130 องศาเซลเซียส การสกัดน้ำมันด้วยวิธีต้มนั้นใช้ต้มในน้ำธรรมดาใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง หรืออาจใช้โซดาไฟ 10.3 กรัม หรือ โซเดียมคาร์บอเนต 15 กรัม ละลายในน้ำ 18.05 ลิตร ใช้เวลาต้มประมาณ 15 นาที หลังจากต้มแล้วให้รีบเช็ดน้ำมันที่ซึมออกมาจากผิวไม้ไผ่ก่อนที่จะแห้งเพราะถ้าเย็นลงจะแข็งไม่ออกแล้ว จึงนำไม้ไผ่ที่สกัดน้ำมันออกไปแล้วล้างน้ำให้สะอาดและทำให้แห้ง

3. การใช้สารเคมี วิธีนี้จะได้ผลดีกว่าการปิ้งหรือต้ม ซึ่งอาจทำได้ทั้งวิธีชุบหรือทาน้ำยาลงไปไม้ไผ่หรือจะโดยวิธีอัดสารเคมีเข้าไปในเนื้อไม้ไผ่ วิธีชุบนั้นใช้เวลาประมาณ 10 นาที เช่น ชุบในน้ำยา DDT ที่มีความเข้มข้น 5 เปอร์เซ็นต์ ผสมกับน้ำมันก๊าดจะทนได้นานถึง 1 ปี ถ้าชุบหรือแช่ให้นานขึ้นก็อาจทนได้ถึง 2 ปี หรืออาจใช้โซเดียมเพนตาคลอโรฟิเนต 1 เปอร์เซ็นต์ ละลายน้ำบอแรกซ์ ก็จะสามารถป้องกันมอดได้เป็นอย่างดี วิธีอัดน้ำยานั้นถ้าไม้ไผ่ไม่มากนักและเป็นไม้ไผ่สดทำโดยเอาน้ำยารักษาเนื้อไม้ใส่ภาชนะที่มีความลึกประมาณ 40-60 เซนติเมตร เอาไม้ไผ่ลงแช่ทั้งที่มีกิ่งและใบ เมื่อใบสดระเหยน้ำออกไป โคนไม้ไผ่จะดูดน้ำยาเข้าแทนที่

4. วิธีอัดน้ำยาอีกวิธีหนึ่งที่จะอัดน้ำยาเข้าไม้มันไฟสดที่ตัดกิ่งก้านออกแล้ว ทำโดยนำยางในของรถจักรยานยาวพอสมควรแล้วใส่หน้าข้างหนึ่งสวมเข้าที่โคนไม้มันไฟใช้เชือกมัดกัน น้ำยาออก ขกปลายข้างข้างที่ไม่ได้กรอกน้ำยาให้สูงวิธีนี้ได้ผลดีกับไม้มันไฟสด วิธีอัดน้ำยาอีกวิธีหนึ่งคือ ตั้งถังน้ำยาสูงประมาณ 10 เมตร แล้วต่อท่อสวมที่โคนไม้มันไฟสดด้วยท่อยางแล้วรัดไว้ไม่ให้ให้น้ำยาไหลออกมาแรงดันของน้ำยาที่อยู่สูง 10 เมตร จะดันน้ำยาเข้าไปในไม้มันไฟ ถ้าต้องการให้ไม้มันไฟเกิดลวดลายที่สวยงามก็จะก่อกองไฟแล้วนำไม้มันไฟไปเผาให้เป็นลวดลายตามต้องการซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม(2539:30) กล่าวว่า การประดิษฐ์ลวดลายลงบนผิวไม้มันไฟให้สวยงามนั้น ทำได้โดยการใช้กรดดังต่อไปนี้

1. ถ้าต้องการให้ผิวไม้มันไฟเป็นสีดำ ใช้กรดกำมะถันทาทั่วๆ ไปบนผิวไม้มันไฟหรือจะทาเป็นย้อมๆแล้วนำไปลนไฟให้ร้อน ผิวของไม้มันไฟจะกลายเป็นสีดำตามที่ต้องการ
2. ถ้าต้องการให้ผิวไม้มันไฟเป็นสีน้ำตาลอ่อนใช้กรดดินประสีวาทาลงบนผิวไม้มันไฟตามที่ต้องการแล้วนำไปลนไฟให้ร้อนเช่นกัน ก็จะได้ผิวสีน้ำตาลตามต้องการ
3. ถ้าต้องการให้ผิวของไม้มันไฟเป็นสีดำปนกับน้ำตาล ก็ใช้กรดทั้งสองอย่างทาลงไปบนผิวไม้มันไฟตามที่ต้องการ แล้วนำไปลนไฟให้ร้อน จะได้สีที่ต้องการและน่าดูยิ่งขึ้น

ข้อควรระวังภายหลังจากการใช้กรดตามที่กล่าวมาแล้ว จะต้องนำเอาไม้มันไฟที่ใช้ทาครานั้นไปล้างด้วยแอมโมเนีย หรือ โซเดียมไฮดรอกไซด์ผสมกับน้ำแล้วล้างออกด้วยน้ำธรรมดาเป็นขั้นสุดท้าย ซึ่งจะทำการที่ใช้ทานั้นหมดปฏิบัติการไป ปล่อยให้แห้งแล้วทาด้วยเชลแล็ค จะทำให้ลวดลายขึ้นเงาสวยงามดี ซึ่งเป็นที่นิยมกัน โดยทั่วไป

5. การทำผลิตภัณฑ์ไม้มันไฟที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน

ผู้วิจัย ชาวบ้าน และปราชญ์ชาวบ้าน ร่วมกันศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการออกแบบ และเห็นพ้องกันว่าผลิตภัณฑ์ที่ดี ควรจะมีความคงทน มีรูปแบบรูปทรงที่สวยงาม มีสีสัน มีความปลอดภัยในการใช้งาน และสามารถเพิ่มคุณภาพให้กับสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิวิมล จ้อยพรมและคณะ (2551:บทคัดย่อ) กล่าวว่า ทำการวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้มันไฟ ตำบลนานกกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้จำหน่ายและผู้บริโภคมีความต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้มันไฟ 3 ประเภท คือ 1.ประเภทภาชนะใส่ของ 2.ประเภทของแต่งบ้าน 3.ประเภทเฟอร์นิเจอร์ จากนั้นจึงนำแบบที่ได้จากการคัดเลือกมาทำการเขียนแบบการผลิตทดลอง ทำต้นแบบ และนำไปสอนให้กับกลุ่มผู้ผลิต เพื่อได้ต้นแบบที่แท้จริงแล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลไว้สอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภคและจำหน่ายในด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ สีสัน, ความสะดวกสบายในการใช้งาน ขนาด รูปทรง รูปทรง ประโยชน์ใช้สอย,วัสดุที่ใช้,ความปลอดภัยในการใช้งานและการเคลื่อนย้ายขนส่ง จากข้อมูลที่ได้เมื่อสรุปผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในภาพรวมพบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งในการออกแบบและการพัฒนารูปแบบครั้งนี้

สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น ในการเริ่มทำผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ เป็น 3 กรณี คือ

1. ทำเพื่อใช้เองในครัวเรือน เช่น กระชอนสำหรับร่อนแป้ง ร่อนข้าว คั้นกะทิ ค้างสำหรับปลูกผักต่าง ๆ ทำราวสำหรับตากผ้า, ราวแขวนเปด บันได สำหรับใช้เก็บผลไม้ ต่อไฟฟ้า ทาสีบ้าน, รั้วที่นึ่งก่อสร้าง, แคร่สำหรับนอน, กระด้งตากพริก ปลา, ค้ำไม้กวาด สำหรับใช้กวาดลาน บ้าน ลานวัด, ทำรั้ว กันเขตพื้นที่บ้าน และเลี้ยงวัวควาย, ซึ่งสอดคล้องกับ อำนาจ ชาตือลงกรณ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ ไม้ไผ่ กรณีศึกษา ตำบลโพธิ์งาม จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการผลิตส่วนใหญ่ชาวบ้านยังใช้วิธีการผลิตแบบโบราณที่ เรียนรู้มาจากบรรพบุรุษ มีเป้าหมายการผลิตเปลี่ยนไปจากเดิม ที่เน้นการผลิตเพื่อประโยชน์ใช้สอยใน ครัวเรือน มาเป็นการผลิต เชิงการค้า โดยส่วนใหญ่ยึดเป็นอาชีพหลัก เริ่มมีการใช้ระบบการแบ่งงาน กันทำตามความถนัดและความชำนาญ โดยใช้วัตถุดิบ และแรงงานในท้องถิ่นเป็นหลัก ด้านการ จำหน่ายพบว่าเริ่มนิยมจำหน่าย ผ่านพ่อค้าคนกลางและตัวแทนจำหน่ายในท้องถิ่นต่างๆ เนื่องจาก สามารถจำหน่ายได้เป็นจำนวนครั้งละมากๆ และจัดจำหน่ายส่วนใหญ่ มักมีร้านค้าของตนเอง ทำ การค้าทั้งการค้าปลีกและการค้าส่ง ลูกค้าที่ทำรายได้ให้มากและเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด ยังคงเป็น นักท่องเที่ยวที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ โดยมีช่วงการจำหน่ายที่ดีที่สุด ในระยะหลังฤดูเก็บเกี่ยว นิจธิ อร สุกใส.(2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กรณีศึกษาเครื่องจักสานไม้ไผ่และหวาย อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า กรณีศึกษาประเภทรูปแบบ และวิธีการผลิตเครื่องจักสานของ ชาวบ้าน ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ตามคตินิยมในท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการด้าน การใช้สอย เช่น เครื่องใช้ประกอบอาหาร มีกระชอน ตะแกรงร่อนแป้ง, เครื่องใช้จับสัตว์ ได้แก่ สุ่ม ไซดักปลา ซองใส่ปลา, เครื่องใช้ภายในบ้าน ได้แก่ ตะกร้าหิ้ว ตะกร้าใส่ผลไม้ ตะกร้าทิ้งขยะ ไม้ กวาด, เครื่องใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กรงไก่ ฟอมใส่หญ้าเลี้ยงวัว, เครื่องใช้สำหรับเพาะปลูก ได้แก่ กระด้ง แผงตากใบยา บั้งก็ รั้วสำหรับปลูกผัก ข่งเพาะชำกล้าไม้, เครื่องใช้สำหรับสิ่งก่อสร้างบ้านเรือน เช่น ฝาบ้าน รั้วบ้าน ในด้านรูปแบบการผลิตและวิธีการผลิต มีลักษณะคล้ายกับรูปแบบของท้องถิ่น การสานยังใช้ลายพื้นบ้าน เช่น ลายขัด ลายสอง ลายสาม รูปแบบทรงกลม แบน และรูปสี่เหลี่ยมๆ ด้านการศึกษาวัฒนธรรม พบว่า ด้านการสร้างที่อยู่อาศัย ชาวบ้านยังนิยมใช้ฝาสานในการสร้างบ้าน

2. ทำเพื่อไว้ใช้ในงานประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้าน เช่น เทศกาลตรุษ สงกรานต์ เขาปฐวี จะนำไม้ไผ่มาทำเป็นหัวธงกับปลายธงและใช้ทำเป็นเสาสำหรับแขวนธงให้ปลิวไสว การก่อเจดีย์ทรายก็จะใช้ธงปักโดยใช้ก้านธงทำจากไม้ไผ่, เทศบาลบุญบั้งไฟ ตัวใช้ไม้ไผ่ทำที่มี ขนาดใหญ่และยาวเพื่อใช้ประกอบไม้ไผ่, ประเพณีหาบสำหรับควาหวาน จะใช้ไม้ไผ่ทำเป็นกระบุง และไม้คาน เพื่อหาบของไปวัด สำหรับข้าวต้มมัดก็ควรใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นดอกเพื่อมัดข้าวต้ม, ประเพณีแต่งงาน ใช้ไม้ไผ่ทำเป็นโครงแล้วใช้ผ้าคลุมในขันหมากเอกและขันหมากเลว, ประเพณีงาน

บวช ใช้ไม้ไผ่เป็นโครงสำหรับวางบายศรี ในการทำขวัญนาค และเสาไม้ไผ่ที่มีขนาดใหญ่และสูงเพื่อติดธงกระดาษหลากสีเพื่อเป็นสัญลักษณ์และเป็นที่ยึดเหนี่ยวว่าบ้านนี้มีงานบวช, ประเพณีการทำบุญแม่โพสพ จะใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นก้านธงเพื่อใช้ปักลงบนกองข้าวเปลือก, ระเพณีทอดผ้าป่า ควรใช้ไม้ไผ่เหลาทำเป็นก้านสำหรับทำเป็นธงและเสียบเงินที่บริจาค, ประเพณีตักบาตรเทโว จะใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นไม้กักตักเพื่อกักใบตองให้เป็นรูปทรงสำหรับใส่ขนมเทียน, ประเพณีบุญข้าวสาก จะใช้ไม้กักตัก กัดหัวและท้ายสำหรับห่อข้าวให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว, ประเพณีบุญพระเวส หรือบุญมหาชาติ จะใช้ไม้ไผ่ทำหัวเสาและปลายเสา เพื่อนำผ้าที่มีรูปภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติ แห่ไปที่ท่าน้ำ, ประเพณีบุญข้าวประดับดิน ใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นไม้กักตักสำหรับกักใบตอง ให้เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม เพื่อใส่อาหารและขนมและนำไปวางไว้กับพื้นดิน เป็นต้น

3.ทำเพื่อขายเป็นสินค้า จากการส่งเสริมให้ชาวบ้านทำเพื่อไว้ใช้ในครัวเรือนและในงานประเพณีต่าง ๆ ในตำบล ตลอดมาแล้ว ชาวบ้านจึงลงความเห็นว่าจะทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งทำผลิตภัณฑ์ดังนี้ ตะกร้าหว้า ห่อ กระจาด กระด้ง กระบุงโกย กระบุงหาบ ทัพพี ตะเกียบ คันเบ็ด ตะแกรงร่อนถ่าน ตะแกรงโหวง กระด้งลายห้า ตะแกรงฝัดข้าว โดก ด้ามไม้กวาด ที่คั่นอกคู้ม กระติบใส่ข้าวเหนียว ซึ่งนั่งข้าว โต๊ะนอน แคร่ ลูกคิด คันธนู ที่ใส่ของอเนกประสงค์ ไม้เกาหลัง โม่บายน่าน คาด ไม้แขวนเสื้อ คานหาบ กระปุกออมสิน ศาลานั่งเล่น โต๊ะสำหรับนั่งทานอาหาร ผาชี สุ่มไก่ ไช ตะกร้า สุ่มตักปลา ข้อง กระชัง ผาบ้าน ตุ่มตักปลา เป็นต้น

6. การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัย ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน มีความเห็นตรงกันว่า จะใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นจำนวนมากคือ ไม้ไผ่มาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง โดยจะซื้อผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก เหล็ก กระดาษ โฟม ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ และหันมาใช้วัสดุที่ทำจากธรรมชาติคือ ไม้ไผ่แทน ในการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ต้องคงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นพื้นบ้าน และมีการพัฒนาแนวคิดโดยสร้างผลิตภัณฑ์ โดยอาจมีการดัดแปลงของที่มีอยู่เดิม ให้ก้าวหน้าขึ้นตามภาวะกาลปัจจุบัน เช่น การนำกระติบมาทำประโยชน์อย่างอื่นโดยทำให้มีขนาดใหญ่สำหรับใส่เสื้อผ้า หรือใส่ขยะสำนักงาน หรือนำมาทำเป็นกระติบที่มีขนาดเล็ก เพื่อทำเป็นของที่ระลึก ฯลฯ ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ได้จัดให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ไผ่อย่างชัดเจน มีวิธีการจัดการโดยทำหนังสือโฆษณาสินค้า โดยมีรายละเอียด คือ ผู้จัดทำ ชื่อผลิตภัณฑ์ ราคา ขนาด และที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ มีการจัดตั้งร้านค้าที่แสดงผลิตภัณฑ์ของแต่ละคนไว้หน้าสำนักงานเทศบาลตำบลตุ๊กตุ๊ก และมีไว้นิตยโฆษณาสินค้า ที่ผู้ผ่านไปมาสามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน สำหรับการทำผลิตภัณฑ์ ชาวบ้านอาจจะร่วมกันทำโดยมาร่วมกันทำเป็นกลุ่มหรือบางบ้านก็อาจทำที่บ้านของแต่ละคน โดยทำขณะดูทีวีหรือเปิดเพลงฟัง การที่ชาวบ้านมีความ

ขยัน ทำงานด้วยความพอใจมีความสุขกับงานที่ทำ เมื่อมีปัญหาที่ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นย่อมมีผลทางจิตใจ คือเมื่อคลุกคลีกับงานศิลป์ และคิดสร้างสรรค์สิ่งสวยงามอยู่ตลอดเวลา ทำให้สุขภาพจิตดี หน้าตาขี้มเข้มแจ่มใส และต่างมีชีวิตที่เป็นสุข มีการเอื้ออาทรต่อกัน เช่น การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมวิชาการ(2546:160) ที่กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 7 ประการดังนี้

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายมาก
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหารได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานทางวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนจากฟองสบู่แตก ไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่รู้วาบ เดี่ยวจนเดียวรวยแบบกะทันหันเดียวตกงาน ไม่มีกิน ไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนั้นประชาคมนุชย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่เร็วเกิน จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง ฆ่าตัวตาย ตีดา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การสร้างอาชีพเสริม ควรจะมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้ทำหลังจากการทำงานหลักอย่างแท้จริง และควรเริ่มต้นตั้งแต่ผู้นำในหมู่บ้านเป็นแบบอย่างในการทำงาน
2. การทำผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นให้มีคุณภาพ จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสามารถในทักษะการทำงาน ความชอบ ความขยัน ความพยายาม ฯลฯ
3. วัฒนธรรมชุมชนในแต่ละท้องถิ่น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ควรที่จะ

อนุรักษ์ไว้เป็นแบบอย่าง เพราะชุมชนใดมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตน จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ

4. การแก้ไขปัญหาความยากจน จะต้องแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบและเป็นองค์รวม และควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กันไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง และที่สำคัญให้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีอาชีพเสริม ที่มีความสอดคล้องกับชุมชนในประเทศไทย
2. ควรศึกษาการนำเอาวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของคนในชนบทที่มุ่งไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต
4. ควรศึกษาการสร้างหลักสูตรการทำอาชีพเสริมในแต่ละท้องถิ่น